PLAN DZIAŁANIA
KT 123
ds. Badań Własności Metali

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT 3
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT 3
5. CZŁONKOSTWO W OT 3
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 4
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 4
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT 5
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 5

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

KT 123 zajmuje się zagadnieniami badania metali. W zakresie kompetencji KT 123 znajdują się normy dotyczące standaryzacji metod badań własności i struktury metali, w tym weryfikacji i kalibracji urządzeń używanych do określania własności i struktury materiałów metalicznych. Rynek, na którym działa KT 123, obejmuje wszystkie branże krajowego przemysłu metalowego. KT 123 pracuje nad normami, które są powiązane z oceną jakości wyrobów metalowych. Zakres tematyczny obejmuje metody badań: fizycznych, fizyko-chemicznych, mechanicznych, technologicznych, strukturalnych i nieniszczących (ultradźwiękowych, magnetycznych, prądowirowych, penetracyjnych i radiologicznych) surowców, półwyrobów i wyrobów hutniczych.

Klasyfikacja zakresu tematycznego wg ICS: 73.060.10; 77.040.10; 77.040.20; 77.040.30.

Zakres współpracy międzynarodowej i regionalnej: CEN/TC 459/SC 1; CEN/WS FAT4LI; CEN/WS FATEDA; CEN/WS FORMPLANET; CEN/WS SICT; IEC/TC 68; ISO/TC 102/SC 3; ISO/TC 164; ISO/TC 164/SC 1; ISO/TC 164/SC 2; ISO/TC 164/SC 3; ISO/TC 164/SC 4; ISO/TC 17/SC 19; ISO/TC 17/SC 20; ISO/TC 17/SC 7.

KT 123 jest komitetem wiodącym w zakresie współpracy z: CEN/TC 459/SC 1; CEN/WS FAT4LI; CEN/WS FATEDA; CEN/WS FORMPLANET; CEN/WS SICT; ISO/TC 102/SC 3; ISO/TC 164; ISO/TC 164/SC 1; ISO/TC 164/SC 2; ISO/TC 164/SC 3; ISO/TC 164/SC 4; ISO/TC 17/SC 20; ISO/TC 17/SC 7.

Podstawowym celem działania KT 123 jest możliwie najszybsze wdrożenie do praktyki norm PN-EN, których postanowienia są wykładnią aktualnego poziomu technik badań metali, najnowszej wiedzy oraz praktycznego doświadczenia. Ich znajomość w relacjach pomiędzy laboratoriami, zarówno przemysłowymi jak i badawczymi, to dzisiaj wyzwanie biznesowe, które nabiera szczególnego znaczenia z punktu widzenia konkurencyjności w zakresie oceny jakości wyrobów metalowych. Bardzo ważne jest także uwzględnienie w priorytetowych celach KT 123 terminowego prezentowania krajowego stanowiska w odniesieniu do opiniowanych projektów Norm Europejskich, opracowywanych przez komitet CEN/TC 459/SC1, a także Norm Międzynarodowych opracowywanych przez komitet ISO/TC 164.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Komitet Techniczny 123 ds. Badań Własności Metali działa w zakresie szeroko rozumianej normalizacji metod i technik badawczych wyrobów metalowych, a także surowców, półwyrobów i wyrobów hutniczych. Wyroby metalowe są stosowane w zasadzie przez wszystkie działy gospodarki tak, że biznesowe środowisko gospodarcze obejmuje wszystkie dziedziny aktywności produkcyjnej i usługowej.

Występujący ciągły ogromny postęp w technologii wytwarzania wyrobów metalowych, a także daleko idące zmiany technologiczne i techniczne w stosowaniu surowców, półwyrobów i wyrobów, pociągają za sobą nieustanny rozwój metod badawczych odpowiadających potrzebom współczesnego przemysłu metalowego.

Rozwój ten jest spowodowany wzrastającymi wymaganiami związanymi z właściwościami wyrobów oraz oczekiwanym wzrostem efektywności ich

wykorzystania w wielu branżach przemysłu np. w przemyśle motoryzacyjnym, artykułów gospodarstwa domowego, lotniczym, narzędziowym itp.
W laboratoriach największych producentów wyrobów, a także w ośrodkach naukowych wysokorozwiniętych przemysłowo krajów, do opisania wymaganej jakości wyrobów, prowadzi się prace nad udoskonaleniem i rozszerzeniem metod badań.

W zakresie KT 123 znajdują się normy wykorzystywane w wielu branżach przemysłu np. w przemyśle motoryzacyjnym, artykułów gospodarstwa domowego, lotniczym, narzędziowym, energetycznym itp., a także w wielu jednostkach badawczych działających na rzecz przemysłu. Ponadto normy wykorzystywane są w laboratoriach badawczych wyższych uczelni technicznych i instytutach badawczych.

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Zakres prac KT 123 nie jest bezpośrednio związany z zagadnieniami dotyczącymi środowiska. Jednak proces normalizacji aspektów objętych zakresem działania KT 123 powinien mieć na uwadze wymagania dotyczące ochrony środowiska i prowadzić do zmniejszenia ogólnego zużycia energii.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Działalność KT nr 123 ukierunkowana jest na uczestniczenie w opracowywaniu norm i upowszechnianie wiedzy o normach z zakresu badań własności metali odnoszących się do metod badań, weryfikacji i kalibracji używanych urządzeń, struktury materiałów metalicznych, a także terminologii.

Korzyściami wynikającymi z realizacji prac KT 123 ds. Badań Własności Metali jest ujednolicenie norm technicznych, dzięki czemu metody oceny jakości wyrobów stosowane w poszczególnych laboratoriach są porównywalne, co z kolei ułatwia kontakty między dostawcami i odbiorcami wyrobów. Stosowanie ujednoliconych norm skutecznie usuwa bariery techniczne w krajowej, europejskiej i światowej wymianie handlowej. Ponadto przyczynia się do wzrostu innowacyjności oraz stanowi źródło wiedzy o nowoczesnych technologiach i nowych produktach.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;

- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

KT nr 123 liczy obecnie 16 członków, którzy reprezentują:

- instytuty i uczelnie – 9 jednostek
- jednostki oceniające i kontrolujące – 4 jednostki
- producenci – 3 jednostki.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

Głównym celem KT 123 ds. Badań Własności Metali jest dążenie do ujednolicenia metod badań materiałów metalowych, a przez to ułatwienie działalności podmiotom gospodarczym i ich laboratoriom wykonującym te badana.

Obok harmonizacji norm istotnym celem jest aktywniejszy udział reprezentantów członków KT, będących w większości ekspertami z długoletnią praktyką w zakresie badań metali, w pracach nad normalizacją nowych procedur badawczych w CEN i w ISO. Obecnie prace te polegają jedynie na opiniowaniu projektów przedstawianych przez te organizacje. Istotnym celem KT jest również możliwie jak najszybsza implementacja nowo opublikowanych Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych do PN nie tylko metodą uznania, ale przede wszystkim metodą tłumaczenia, w celu wyeliminowania niejednoznaczności w ich interpretacji.

Do celów KT należy zaliczyć także utrzymywanie właściwego poziomu aktualności istniejących już PN własnych, co może odbywać się poprzez ich systematyczny przegląd i nowelizację.

Strategia obejmuje analizę nowych Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych pod względem ich bezpośredniej przydatności w laboratoriach zajmujących się badaniami własności metali i na tej podstawie wyznaczanie priorytetów przy ustalaniu Programu prac normalizacyjnych KT. W odniesieniu do norm uznanych za bezpośrednio przydatne w laboratoriach należy podejmować starania o uzyskanie środków finansowych na ich wdrożenie do PN metodą tłumaczenia, co jest warunkiem wprowadzenia tych opracowań do programu prac KT. Z uwagi na to, że normy precyzujące metody badań metali są stosowane przez laboratoria należące do różnych gałęzi krajowego przemysłu, uzasadnione jest pozyskiwanie na wdrożenie norm EN I ISO do PN środków z budżetu PKN.

Aktywny udział reprezentantów członków KT w pracach CEN i ISO wiąże się z pozyskaniem środków finansowych na wyjazdy tych reprezentantów na posiedzenia

organów roboczych organizacji normalizacyjnych. KT nie dysponuje środkami finansowymi, które mogłyby ułatwić bardziej aktywny udział reprezentantów członków KT w pracach CEN lub ISO, może jedynie ich inspirować do podejmowania takich działań i poszukiwania środków w miejscu zatrudnienia.

Utrzymywanie właściwego poziomu aktualności PN własnych wiąże się z ich okresowym przeglądem i nowelizacją tych norm, które w wyniku przeglądu uznane zostały za nieaktualne, a jednocześnie nadal potrzebne w przemyśle. PKN nie finansuje opracowania PN własnych, a także ich nowelizacji. Na opracowania te należy poszukiwać środków finansowych od konkretnych podmiotów zainteresowanych nowelizacją danej normy.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl , w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Czynniki, które mogą mieć wpływ na wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych (opracowanie projektów norm/innych dokumentów normalizacyjnych) oraz na wprowadzanie do Programu prac nowych tematów normalizacyjnych:

- nowe inicjatywy środowisk biznesowych,
- zmiany legislacyjne np. prowadzące do opracowywania polskich wersji językowych norm,
- brak w OT ekspertów mogących ocenić poprawność postanowień projektu normy/innego dokumentu normalizacyjnego,
- brak środków finansowych na opracowanie danej PN lub konieczność poszukiwania wykonawcy danej normy/innego dokumentu normalizacyjnego,
- brak wśród zainteresowanych odpowiedniej świadomości i wiedzy na temat procedur prac normalizacyjnych, co może przyczyniać się do słabszego ich zaangażowania w prace normalizacyjne.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Komitet Techniczny nr 123 ds. Badań Własności Metali planuje wprowadzanie do zbioru Polskich Norm tłumaczeń norm przyjętych w języku oryginału, w zależności od

możliwości pozyskiwania przez KT środków finansowych, w pierwszej kolejności norm zharmonizowanych z dyrektywami UE, a następnie norm nie związanych z dyrektywami, ale istotnych dla gospodarki krajowej.